

Samenspraak rondom de Schaalsprong

Mijn stad, mijn toekomst

Inhoudsopgave

De opdracht	2
Samenvatting	3
Het proces	5
Klankbordgroep en communicatie	7
Over de deelnemers	8
Resultaten:	12
➤ Beleving van de directe woonomgeving	
➤ Welke voorzieningen wil jij aan de stad toevoegen?	
➤ Wonen: maak Zoetermeer levensloopbestendig, groei in Entreegebied	
➤ Openbaar vervoer: vanuit de wijk naar Rotterdam en Leiden	
➤ Recreatie: een zwembad	
➤ Voorzieningen: oog voor sociale aspecten	
➤ Welke beelden horen bij Zoetermeer 2030	
De dilemma's	32
Ronde 2	37

Verslag ronde 1

Ronald Schepers, Fulco Treffers, 10 september 2018

De opdracht

Zoetermeer groeit. Er komen nieuwe woningen en we investeren in de kwaliteit van de bestaande stad. Daarom wil de gemeente weten hoe bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties denken over de toekomst van Zoetermeer. Wat is er goed aan de stad, wat kan beter? Wat ontbreekt er nog? Hoe zorgen we ervoor dat iedere Zoetermeerder hier fijn leeft, werkt en woont?

In samenspraak gaan we op zoek naar het beeld van de gewenste identiteit van Zoetermeer 2030, naar ideeën, wensen en argumenten. Deze uitkomsten worden gebruikt als input voor de Omgevingsvisie en voor lopende projecten zoals de Binnenstad en het Entreegebied. Ook dragen deze uitkomsten bij aan een gerichte aanpak per wijk en per buurt.

Aanleiding voor deze samenspraak is het besluit van de gemeenteraad om in Zoetermeer 10.000 extra woningen te bouwen, de zoekopdracht voor nog 6.000 woningen en te investeren in bestaande wijken. In november 2017 heeft de gemeenteraad besloten om met de stad in gesprek te gaan over de toekomst van Zoetermeer. Ook gaf het college dus opdracht om zo samen een toekomstbeeld uit te werken, waar we naartoe kunnen werken.

Samenvatting: Wat we hebben gehoord

Bijna 700 deelnemers vertelden ons hoe zij de toekomst van Zoetermeer zien. Zoetermeeders zijn trots op hun stad, en hebben zin in de toekomst! Ze voelen zich thuis, en ze zien de stad de komende jaren graag mooier, groener en dynamischer worden. Met passende woningen voor iedereen en plaats voor alle leeftijden en achtergronden. De stad mag wel meer lef tonen en diverser worden, vooral in het centrum. De inwoners zijn kritischer op het centrum van Zoetermeer dan op hun eigen woonbuurt.

In het algemeen zien de bewoners Zoetermeer in 2030 als:

- een rustige stad óf een dynamische stad, maar soms ook een rustige stad én een dynamische stad;
- een inclusieve stad: jong/oud, wit/zwart, voor elk wat wils, voor iedereen plaats en met een markt als ontmoetingsplek;
- een stad zonder woningnood: meer woningen, meer kwaliteit, voor starters en senioren;
- een complete stad: met vooral veel meer recreatieve mogelijkheden, een universiteit, meer HBO-instellingen en meer ziekenhuizen;
- een groene stad: groene woningbouw, meer of sterkere parken, meer groen in de buurten;
- een stad met meer lef in architectuur, in evenementen, in dynamiek, met name in de binnenstad;
- een mooie stad: meer kwaliteit en onderhoud van openbare ruimte en groen;
- een bereikbare stad: met betere railverbindingen in Zoetermeer en de steden in de omgeving, en voor fiets en voetgangers;
- een duurzame stad, toekomstgericht op alle fronten: aarde, mensen, functies.

Samenvatting: Hoe we verder gaan

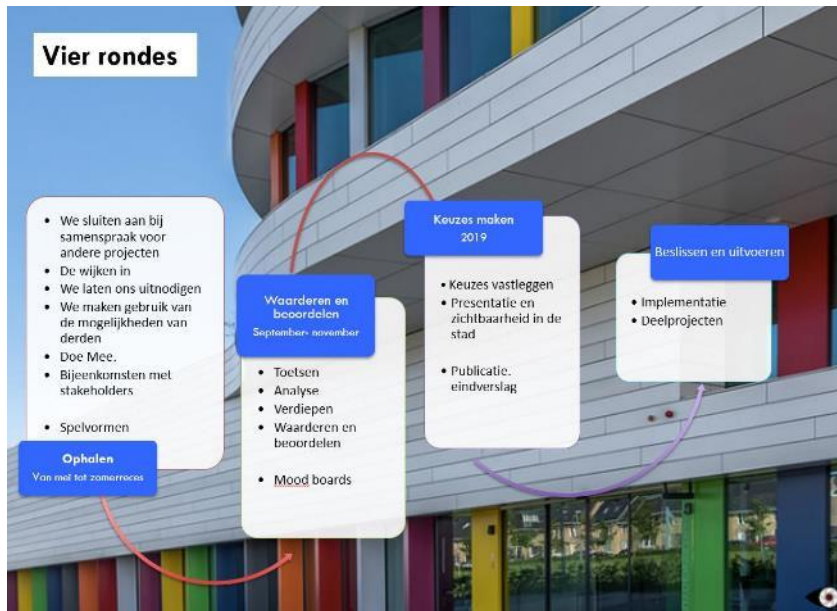
De komende maanden gaan we specifiek in op de wensen en zorgen van de bewoners. Dit was pas de eerste ronde van dit samenspraaktraject. Uit de resultaten wordt duidelijk dat sommige wensen voor de stad soms tegenstrijdig zijn en dat niet alles kan of haalbaar is. Sommige mensen koesteren de rust en het dorpse karakter van Zoetermeer, terwijl anderen juist meer stedelijkheid en dynamiek willen. Moeten we denken vanuit het idee van een complete stad die kan concurreren met Den Haag of Leiden? Of kiezen we één of meerdere thema's waar Zoetermeer echt in kan uitblinken? En wat is dat dan? De wens voor extra woningen is logisch, maar waar dan, en wat betekent dit voor het groen?

Deze en andere dilemma's bespreken we in ronde 2. Hierbij gaan we ook in op de rol van de gemeente, want de tijd van de maakbare en door de overheid geplande stad is voorbij. Hoe krijgen initiatiefnemers uit de samenleving meer ruimte? En hoe sterk en groot is die groep?

De dilemma's waarmee we de stad ingaan zijn:

- Rust – Dynamiek
- Bijzondere stad – Complete stad
- Bouwen van woningen – Behouden en verbeteren van het groen
- Publieke waarden – Private kracht

Het proces

Beoordeling van de resultaten

De samenspraak in ronde 1 is opgezet als een groot, algemeen onderzoek. We halen gedetailleerd informatie op en vragen wat voor een stad Zoetermeer in 2030 wil zijn.

Bij de informatie die we ophalen, kijken we naar interpretaties, ervaringen en betekenis. Zo kunnen we de mogelijkheden voor kwalitatieve ontwikkeling in kaart brengen.

In ronde 2 toetsen we deze informatie bij Zoetermeeders. Hebben wij u goed begrepen?

Daarna werken we dit uit en beoordelen we dit.

In ronde 1 maakten we gebruik van vier speelse werkvormen, die zowel online als offline gebruikt zijn.

1

YES DE PLAYLIST

Welke muziek past bij Zoetermeer 2030? En waarom? Dit geeft onder meer een indruk van de emotionele binding met Zoetermeer.

2

WOW DE KAART MET EXTRA S

Wat zijn de wensen en ideeën voor de kwalitatieve ontwikkeling? Welke voorzieningen zou u aan de stad willen toevoegen?

3

WOW HOE ZIET HET ERUIT?

Welke beelden passen bij Zoetermeer? Een staalkaart van stijl, vormgeving en voorkeuren.

4

TOP MIJN STRAAT

Hoe beleef en waardeer ik mijn directe woonomgeving? Vanuit welke sociale context praat ik mee over de toekomst van de stad.

Het proces: Iedereen kon meedoen

We wilden iedereen de kans geven om mee te doen aan deze samenspraak. Het doel was om ook met mensen in gesprek te gaan, die normaal niet echt betrokken zijn bij gemeentelijke projecten en/of beleid. Ook wilden we mensen betrekken die door fysieke beperkingen niet in staat zijn om naar informatiebijeenkomsten te gaan. Daarom zijn we de buurten ingegaan en haakten we aan bij diverse evenementen. Daarnaast waren we voor iedereen makkelijk te vinden. Vanaf begin juni tot aan de start van de zomervakantie waren we elke dinsdag in het Dorpslab in de Dorpsstraat.

AD Nieuws Regio Sport Show Video Koken & Et

▲ Petra van der Burg knipt een stuk pizza. © Marlen Sitarok Fotografie

Participipizza: meedenken in ruil voor een verse pizzapunt

De Fietzerrla rijdt komende weken rond in Zoetermeer om namens de gemeente burgers te vragen naar hun wensen en ideeën over de toekomst van de stad. Wie meedoet, zoals Petra van der Burg, kan rekenen op een vers stuk pizza uit de mobiele oven.

Redactie Zoetermeer 06-06-18, 10:09

Gisteren genoten voorbijgangers in winkelcentrum De Leyens van de hete pizzapunten, door een enkele fan van de tv-serie De Luizenmoeder gekescherend al 'participipizza' genoemd.

Bijeenkomsten

Binnen de gemeentelijke organisatie:

2x lunchbijeenkomst: 17 april en 22 mei en roadshow: vanaf 22 mei

Extern:

Schatbewakers	(6 maart en 22 april)
DuurSamen-festival	(22 april)
Forum Architectuurpunt	(24 april)
Westerparkdag	(27 mei)
Eerste Stadsambassadeurs	(31 mei)
Sportverenigingen	(14 mei)
Welnessdag	(1 juni)
Opening Terra	(1 juni)
Detailhandel groepen	(5 juni)
Dag van de Architectuur	(2 juni)
Congres over de Binnenstad	(13 juni)
Avond met niet-Zoetermeeders	(25 juni)
Stakeholdersbijeenkomsten	(27 juni)
Politiek Café Zo!Beter	(4 juli)
Netwerkbijeenkomst over de Duurzaamheidsagenda	(10 juli)

De wijken in

Noordhove	Di 29 mei
Entreegebied	Di 29 mei
Seghwaert	Vr 1 juni
De Leyens	Di 5 juni
Buytenwegh	Vr 8 juni
Centrum west	11-14 juni
Rokkeveen	Di 12 juni
Oosterheem	Vr 15 juni
Palenstein	Di 19 juni
Dwarstocht/Happy days inloop	Di 19 juni
Meerzicht	Vr 22 juni
Dorpsstraat	juni/juli. Za 7 juli hele dag
Driemanspolder / Waterbuurtvereniging/ Vijverhoek	Wo 6 juli

Klankbordgroep en communicatie

In de afgelopen periode is er drie keer overleg geweest met een informele klankbordgroep. Deze bestaat uit betrokken Zoetermeeders met vertegenwoordigers van o.a. Schatbewakers, de Stadsambassade en DuurSamen.

Communicatie

Postercampagne (90 plekken in de stad, drie weken)
Posters en flyer en bij busstation Centrum West
Tweemaal een 1/1-pagina in het Stadsnieuws
Facebook-berichten en -advertenties
Persbericht en PR

Artikelen in/op Zoetermeernieuws.nl (2x), Zoetermeeractief.nl (meerdere artikelen), AD, Zoetermeersdagblad.nl, de Architect

Daarnaast zijn we een samenwerking aangegaan met Zoetermeer Actief, dat ook mensen bereikt met een iets grotere afstand tot het gemeentebestuur. Zoetermeer Actief heeft via haar website regelmatig over de samenspraak gepubliceerd. Ook stelden ze hun doelgroep een lezersvraag over torenflats. Daarnaast maakten ze 6 videoportretten van betrokken Zoetermeeders. Deze portretten gaan we ook gebruiken voor de verdieping in ronde twee.

Resultaat lezersvraag – door Zoetermeer Actief

De komende jaren bouwt Zoetermeer er tussen de 10.000 en 16.000 woningen bij. Om dat aantal te halen, wil de gemeente meer hoogbouw: torens hoger dan 150 meter. Wij vroegen de lezers waar die torens dan moeten komen. Deze vraag werd zo'n 5200 keer bekeken en er kwamen 63 reacties, waarvan enkele zeer uitgebreide.

Veel mensen vinden dat als eerste de leegstaande kantoorpanden moeten worden omgebouwd tot woningen. Een aantal lezers begrijpt niet waarom eerst de flats in Palenstein moeten worden afgebroken om vervolgens elders in de stad nieuwe flats neer te zetten. "Worden die later dan ook weer afgebroken?" vraagt Betty zich af. Marjolein maakt zich bovendien zorgen om de wind die hoge torenflats vangen. "Je zal maar een bord soep willen eten bij windkracht 8 en de flat gaat heen en weer vanwege de wind." Maar als er dan toch gebouwd moet worden, ziet zij dat wel zitten bij de snelweg, tussen de TGV en Gouda. "Dan blijft het karakter en het groen van Zoetermeer behouden."

Karin is bang dat hoogbouw onvermijdelijk is, omdat de jeugd anders hun heil buiten Zoetermeer gaat zoeken. Erik vindt hoogbouw een fantastische oplossing: "Wie heeft er nou niet in Meerzicht of Palenstein gewoond. Als je maar uit de buurt van Berkel en Rodenrijs wegblijft." Bianca en enkele andere lezers willen niet dat groen verdwijnt door hoogbouw. Jan vindt dat ook en ziet die flats liever in Den Haag of Rotterdam. Lezers die hoogbouw wel zien zitten, noemen het gebied rond de Mandelabrug, en de parkeerplaats naast Cadenza. Inge is er voor gaan zitten en voegt de volgende plekken toe: "In Oosterheem achterin. De groenstrook vlakbij DSO. Maar liever eerst leegstaande kantoorgebouwen platgooien en nieuwbouw neerzetten." Joke tenslotte wil het liefst heel veel eengezinswoningen. "Dan wordt de wachtlijst van 9 jaar misschien iets korter voor een sociale huurwoning."

Over de deelnemers

679 deelnemers

De doelstelling was 750 deelnemers. We hebben dit net niet gehaald, omdat het scholenprogramma niet eerder kon starten dan het nieuwe schooljaar. Ook rekenden we de samenspraak rondom het Entreegebied en de Wijkaanpak in eerste instantie mee, maar die vonden niet in deze periode plaats. Als derde namen er minder deelnemers online dan verwacht. We weten niet precies waarom, maar we vinden wel dat doemee.zoetermeer.nl niet altijd genoeg flexibel was. Zo moesten de deelnemers te veel doorklikken om alles te kunnen doen en om de resultaten te kunnen bekijken.

Twee scholen

Het Oranje Nassaucollege en het Alfrink College hebben toegezegd deel te nemen aan het scholenprogramma over de Schaalsprong. Het Oranje Nassaucollege doet dit door alle leerlingen uit de vierde klassen havo en vwo in groepjes een werkstuk over de toekomst van Zoetermeer te laten maken. In totaal verwacht het Oranje Nassaucollege dat er circa 125-150 leerlingen hieraan zullen deelnemen. Voor het Alfrink College is dit aantal nog niet bekend.

Stakeholders

35 vertegenwoordigers van 27 bedrijven en maatschappelijke organisaties.

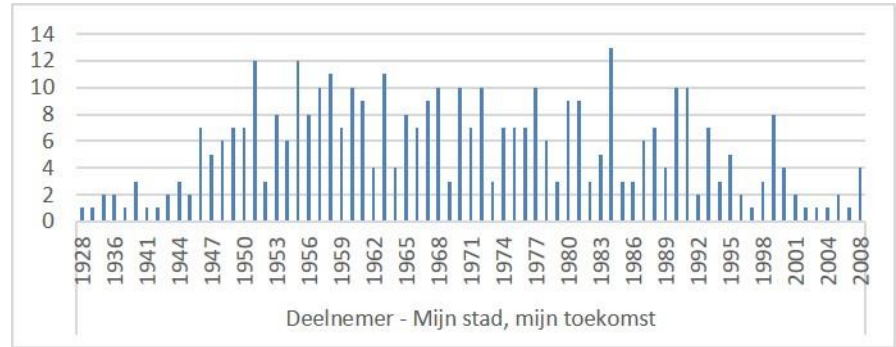
De twee stakeholdersbijeenkomsten waren bijzonder positief en constructief. Ook door de spelvormen konden we hier in een relatief korte tijd: 2-3 uur snel het gewenste gesprek voeren. Deelnemers richtten zich op de stad: de kansen en de problemen en minder op het vertegenwoordigen van hun eigen belang.

Sectoren

De spellen zijn ook gespeeld bij een aantal sectoren, waar actieve bewoners en ondernemers bijeen kwamen om over een thema met elkaar en met de gemeente in gesprek te gaan. Bij de sectoren

sport, groen, detailhandel, historie en cultuur hebben we een groep betrokken Zoetermeeders ontmoet.

Leeftijd: normale verdeling

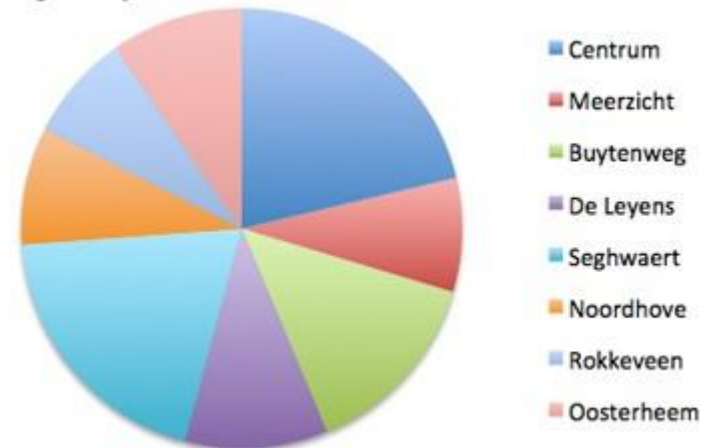

Man – vrouw: 58% - 42%

Offline – online

62% van de deelnemers hebben we persoonlijk gesproken. 38% heeft één of meerdere vragen uit ronde 1 zelf online ingevuld.

Verdeling naar wijken

Over de deelnemers: Hebben we ook mensen bereikt die de gemeente doorgaans niet bereikt?

Wij zijn van mening dat dit gelukt is. 62% van de deelnemers hebben we zelf gesproken, waarvan een groot deel in de wijken. Er is een relatief goede deelname uit de wijken waar gemiddeld meer mensen wonen met een lage sociaaleconomische status en een niet-westerse achtergrond. Dit geldt voor Centrum, Meerzicht en Buytenwegh.

Bronnen: Gezondheidsmonitor 2015, GGD. Toolkit Zoetermeer 2013 en zoetermeer.nl/inwoners/feiten-encijfers_46421/item/wijkprofielen

Deelnemers over het samenspraakproces

De deelnemers waren positief verrast met de benadering, de vragen en de creatieve opzet van de samenspraak. 'Dit zet aan het denken.' En 'Eindelijk eens een andere vorm dan een enquête.' We kwamen ook cynisme tegen: 'Dit zijn we zo van de gemeente niet gewend.' Maar het overgrote deel van de reacties, van jong en oud, was opbouwend.

Opvallend: er zijn geen kwetsende of discriminerende uitingen op de site, Facebook of op andere sociale media geplaatst. We hebben dan ook geen enkele bijdrage hoeven te verwijderen. Ook bij het Gemeentelijk Informatie Punt (GIP) zijn er, op één vraag na, geen kritische meldingen binnengekomen.

Zoals we eerder aangaven verliepen de stakeholdersbijeenkomsten positief en constructief. 'Met de Schaalsprong hebben we een kans om ook een kwaliteitsslag te maken in woonvormen, rekening houdend met vergrijzing en de noodzaak om jongeren in de stad te houden,' verklaart een deelnemer.

Over de deelnemers: zeer positief gevoel over de stad

'Als je denkt aan Zoetermeer 2030, welke muziek hoort daar dan bij?' Met deze vraag gingen alle deelnemers aan de slag. Dit leverde een prachtige playlist op, maar ook een rijk palet aan emoties en sferen. Ruim (95%) waren positieve emoties. Uit de onderbouwing van de liedjeskeuze sprak trots, zorg, rust, ontwikkeling, toekomstgerichtheid en veel waardering voor de stad. Een kleine greep uit het grote aantal bijdragen aan de Playlist Zoetermeer 2030:

Brigitte Kaandorp/ Ik heb een heel zwaar leven

Dat hebben we niet in deze stad. Zorg goed geregeld. Alles naar wens! Wat wil je nog meer?

Franky goes to Hollywood/ Welcome to the pleasure dome

Zoetermeer is het toonbeeld van een mix van alle culturen en stijlen. Er is voor ieder wat wils.

The Beatles/ When I'm 64

Ik hoop ouder te worden in Zoetermeer met goede vrienden om me heen en zekere zorg vanuit de gemeente

Da Vinci Code/ Zimmer

Deze stad zit vol verassingen!

Clannad ft. Duke Special/ Brave Enough

Zoetermeeders in 2030 waren degenen die dapper genoeg waren om naar de toekomst te kijken en niet de stad langzaam te laten krimpen.

Pearl Jam/ Alive

Omdat ik ervan uitga dat Zoetermeer over 12 jaar nog steeds (of zelfs meer) bruist!

Elvis Presley/ Can't help falling in love with you

Zoetermeer is zooooooooooooooooooooo'n mooie stad. Je kunt er niet omheen en je wilt er ook nooit meer weg. Heerlijk om zo verliefd te zijn.

Louis Armstrong/ Wonderful World

Ik ben tevreden zoals het is en denk dat we de goede kant op gaan.

Pharrel Williams/ Happy

Dan wil ik me nog steeds happy voelen in Zoetermeer.

Pharrel Williams/ Happy

Dan leeft de stad, zijn de bewoners initiatiefnemers van allerlei activiteiten, kleinschalig bedrijfsleven, circulair duurzaam.

Michael Jackson/ Human Nature

Zoetermeer is een stad waar diverse aspecten van de menselijke natuur te zien is. En een stad waar ondanks de verschillende bevolkingsgroepen een gemeenschapsgevoel heerst.

Xavier Rudd/ Follow The Sun

Dit nummer maakt me blij en dat doet Zoetermeer ook.

Pulp/ Common People

Behalve een lekkere plaat vind ik Zoetermeer sowieso de stad van normale mensen. Niet arm niet rijk. Maar lekker in het leven en proberen er het beste ervan te maken. De stad zelf moet dat ook uitstralen

Paul de Munnik/ Wees de lente

Je kunt in Zoetermeer nog zo lekker van de bloeiende bloemen en parken genieten. En een heerlijk lentegevoel hebben.

Over de deelnemers: zorgen en kritiek

Natuurlijk uitten inwoners ook hun zorgen en hun kritiek. Vaak ging het over de volgende onderwerpen:

- Zoetermeer moet meer bruisen
- Bezorgdheid over het groen
- Behoeftte aan meer woningen
- Behoeftte aan betere verbinding overheid en burgerinitiatieven en wensen die in de stad leven

Uit de Playlist

Abba/ Summer Night City

Zoetermeer anno 2018 is nog steeds een mooie woonstad. Het is (vroeg) in de meeste plekken uitgestorven. Dat moet in 2030 anders zijn, dan ook een stad die in de avond bruist.

Evanescence/ Bring Me To life

Omdat het regelmatig een depressieve boel is.

Wim Sonneveld/ Tuinpad van mijn vader

Groen Erfgoed Zoetermeer verbindt, biedt ontmoetingsplekken ook aan mensen die niet (meer) zo goed meekunnen en houdt de stad gezond met mooie herinneringen aan het verleden.

René Froger/ Eigen huis

Woningtekort voor starters opgelost

De stakeholders zeiden:

‘Benut het potentieel van de stad. Zoetermeer heeft al veel kwaliteit, maar in de uitvoering kan het vaak beter.’

‘Vergroten van de woningvoorraad is hard nodig. Kijk hiervoor ook naar de transformatie van kantoorpanden’.

Resultaten: Beleving van de directe woonomgeving

De bewoners van Zoetermeer geven hun directe leefomgeving gemiddeld een

7,5

Het percentage mensen dat aangeeft in 2030 nog in Zoetermeer te wonen is **44,5%**.

44,9% zegt **misschien** en **10,6%** zegt **van niet**.

Over de redenen waarom mensen wel, niet of misschien in hun straat willen blijven wonen, is men vrij eenduidig.

Wel

Zoetermeer is een groene stad, met voldoende voorzieningen en goed bereikbaar. Dit komt onder andere door de centrale ligging tussen polder en stad.

Niet

Alles in Zoetermeer is het net niet. Te weinig sfeer, te weinig authenticiteit, verlies van het dorps karakter, te weinig en cultuur en verwaarloosde openbare ruimte.

Daarnaast geven inwoners vaak redenen die niet met Zoetermeer te maken hebben. Terug naar 'het oosten van het land, waar we oorspronkelijk vandaan komen', of 'we willen graag buiten wonen.'

Misschien

Afhankelijk van het woningaanbod en de huurprijzen.

Uit Top mijn buurt

Gaarderdreef

'Het is een prima stad met veel afwisseling en veel verschillende zaken alles wat je nodig hebt.'

Busken Huet Hove

'Qua faciliteiten zit het hier wel goed. Echter mis ik sfeer en uitstraling. Zoetermeer is een bedachte stad en straalt dit sterk uit.'

Vaartdreef

'Ik mis natuur in de directe omgeving, en ik mis een oude sfeervolle kern.'

Julianalaan

'Het blijft in zekere zin een dorp maar dan met alle faciliteiten, groen en verbindingen. Persoonlijke contacten in de straat en met de winkeleigenaren in de buurt.'

Londonstraat

'De gemeente is te saai, alles is geregeld maar te weinig alternatief, alles is gemiddeld.'

Azaleapark

'Het ligt eraan of ik een goedkope jongerenwoning vind en waar ik ga werken na mijn studie.'

Resultaten: Welke voorzieningen wil jij aan de stad toevoegen?

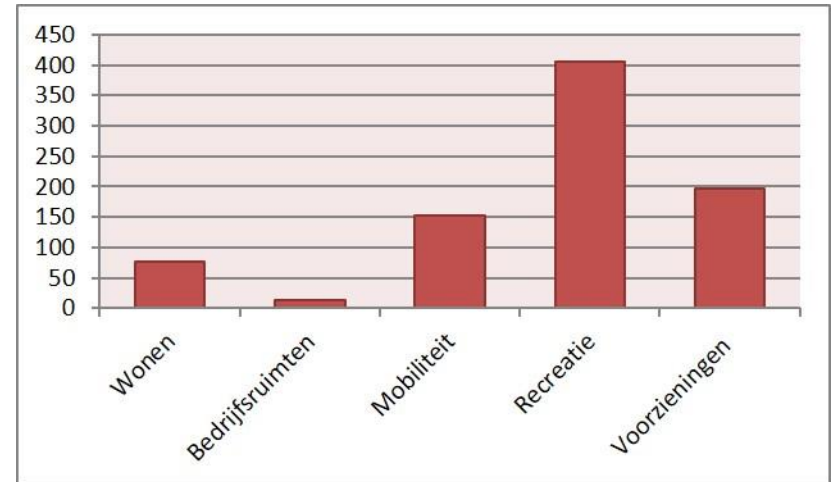
Deelnemers konden op een kaart om maximaal 3 voorzieningen aan de stad toevoegen. Als we naar de aantallen kijken, kunnen we de volgende conclusies trekken:

- Recreatie in Zoetermeer is belangrijk. Bijna 50% van de toegevoegde items heeft hiermee te maken. 40% van die categorie betreft een zwembad.
- Deelnemers vinden het toevoegen van nieuwe bedrijfsgebouwen niet echt belangrijk.
- Mobiliteit (verbeteren/behouden) is een onderwerp waarover veel Zoetermeeders ideeën of wensen voor hebben.

Onder de categorie 'voorzieningen' gaven Zoetermeeders aan of de stad in de toekomst meer winkels, buurthuizen, zorginstellingen etc. zou moeten hebben. De meningen hierover zijn enorm gespreid. Dit zou kunnen zeggen dat inwoners van Zoetermeer tevreden zijn met het bestaande voorzieningenniveau. Dit hebben we ook kunnen constateren aan de hand van de opmerkingen bij de Play list.

Hoewel de categorie wonen minder vaak is genoemd, is dit geen onbelangrijk gegeven. Bij de andere vragen en de playlist kwam naar voren dat Zoetermeeders behoefte hebben aan meer en passende woningen.

Op de volgende pagina's geven we kort weer welke trends wij halen uit de opmerkingen die de deelnemers hierbij hebben geplaatst. Daarna staat per categorie (wonen, bedrijfsruimte, etc.) waar de deelnemers dit in Zoetermeer hebben geplaatst.

Resultaten: Wonen - maak Zoetermeer levensloopbestendig, groei in Entreegebied

Op het gebied van wonen komen de volgende thema's terug:

- Nieuwe woningen worden vooral gezien rondom de Afrikaweg (Entreegebied) en in de binnenstad en op bedrijventerreinen. De toegevoegde woningen in de bestaande woonwijken zijn vaak van senioren die in de eigen wijk willen blijven wonen. De groene omgeving moet leeg blijven.
- Qua types woning is er veel vraag naar plekken voor jongeren en starters, ook in alternatieve vormen zoals woongroepen of tiny houses.
- Daarnaast worden ook veel woningen voor senioren genoemd, levensloopbestendige woningen en zorgwoningen.
- De architectuur en de ruimte moet van hoge kwaliteit zijn. Er zijn zorgen of er genoeg ruimte is, en wat de gevolgen zijn voor het groen.

Een paar uitspraken:

'Ben persoonlijk van mening dat te veel groen in Nederland wordt opgeslokt door hapklare eentonige wijken (lees rijtjeshuizen). In plaats van dergelijke blokken beton te dumpen, verkies ik eerder voor fraaie woningen los van elkaar met een eigen karakter. Geeft in mijn optiek een fraaiere uitstraling.'

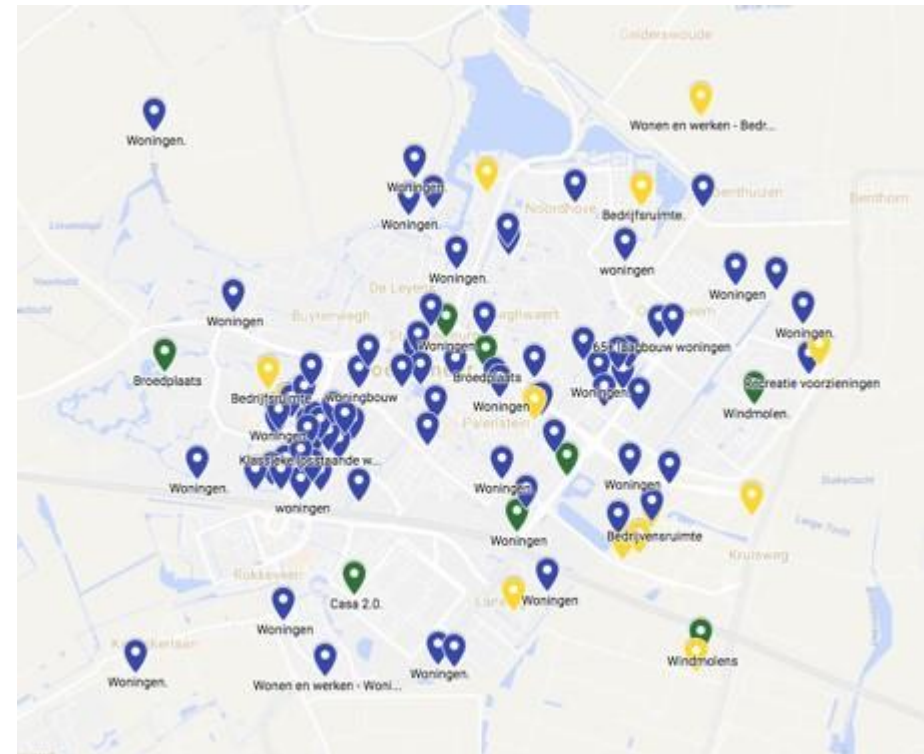
'Er zijn genoeg woningen, maar veel te duur.'

'Architectuur moet er komen.'

Genoeg bedrijfsruimte

13 keer is er bedrijfsruimte toegevoegd aan de stad. Meerzicht is hierbij één keer expliciet genoemd. 1x is aangegeven dat bedrijven niet moeten uitbreiden; 'hou het groen.' Opvallend is er tot drie keer

toe broedplaatsen voor creatieve ondernemers zijn toegevoegd.

- 📍 Wonen en werken - woningen
- 📍 Wonen en werken - bedrijfsruimte
- 📍 Wonen en werken - overig

Resultaten: Openbaar vervoer - vanuit de wijk naar Rotterdam en Leiden

Zoetermeer is centraal gelegen in de Randstad, dichtbij Den Haag, Leiden en Rotterdam, zonder de grote drukte. Bewoners voegen veel (40% van alle wensen op het gebied van vervoer) railverbindingen aan de stad toe. Vooral met Leiden en Rotterdam. Goed openbaar vervoer binnen Zoetermeer is een nadrukkelijk onderdeel.

'Treinstation van Rokkeveen naar Rotterdam.'

'Randstadrail in alle wijken van Zoetermeer.'

'Goede verbindingen binnen Zoetermeer en in de regio.'

'Meer betaalbaar ov naar andere steden waaronder Leiden en Rotterdam.'

'Meer wijken aansluiten met Randstadrail en verbinden met Rotterdam.'

'Treinstation: tram naar Leiden en Alphen en HSL station/ intercity.'

Autoparkeren: meer en minder

Deelnemers hechten veel waarde aan het behouden en/of het verbeteren van het autoparkeren. Tegelijkertijd wordt aandacht gevraagd voor het beperken van het autoverkeer. Er wordt vaak te snel gereden in woonwijken.

'De huizen zijn super, centraal ed. (Falkland) alleen ze rijden heel hard door de straat. Drempels zijn hoog genoeg volgens de gemeente, maar kom maar eens meten..... mijn kindjes mogen niet zonder toezicht in de straat spelen.'

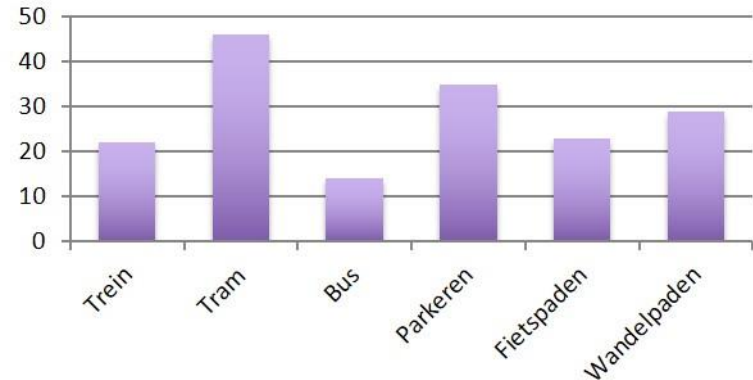
'Meer en gratis parkeren bij het ziekenhuis, je gaat niet voor je lol naar het ziekenhuis!'

'P+R rondom de stad met goede fietspaden naar de wijken.'

'Dat je echt makkelijk overal kunt komen. In 2030 dan wel met een

schone auto.'

'Bomen in stadspark en wat minder parkeerplekken.'

Wandelen in een groene omgeving. Het kan in Zoetermeer

Een groot aantal bijdragen aan de kaart van Zoetermeer 2030 gaan over de mogelijkheid om in een groene omgeving te wandelen. Mensen maken zich zorgen over het behoud hiervan en een aantal heeft suggesties voor verbeteringen:

'Maak het wandel / fietsrondje Noord Aa af door hier een brug te plaatsen.'

Aandachtpunten:

- Toegankelijkheid voor mindervaliden
- (On)Duidelijkheid over uitlaatmogelijkheden van honden.

Resultaten: Recreatie - een zwembad

Zwembad. Nog steeds belangrijk

Recreatie is de grootste categorie. In totaal zijn er 405 voorzieningen aan de kaart van Zoetermeer toegevoegd. Een zwembad is de grootste wens van de bewoners. Waar dat wel en niet moet komen is minder duidelijk.

'Zwembad naast Snowworld.'

'Zwembad bij het Buytenpark.'

'Westerpark zwembad, wel betaalbaar.'

'Er is te weinig (openbare) zwemgelegenheid in Oosterheem.'

'Vlak bij Bleizo station, de moeite waard om deze locatie bovenregionaal te ontwikkelen: Waterpolo, schoonspringen. Revalidatie. Allemaal mogelijk in een stuk park waar al veel sporten aanwezig zijn.'

'Er moet weer een zwembad komen in Zoetermeer (Keerpunt ga open) !!!!!!!!!!!!!'

'Het Keerpunt terugkopen, een prettig bad en een goede locatie.'

'Graag het Venedepark intact laten als park, dus GEEN ZWEMBAD/BUITENBAD EN GEEN WONINGBOUW.'

'Geen zwembad in het Venedepark, maar het park behouden. Sport in de buurt is belangrijk, een zwembad is te groot voor deze plek.'

Parken: meer groen in de buurt

Veel van de bijdragen aan een groen Zoetermeer gaan over groen in de buurt.

'Groen in alle wijken, bomen, struiken, grasveldjes ect. Niet alle

hoekjes vol bouwen.'

'Meer bankjes buiten en binnen de parken.'

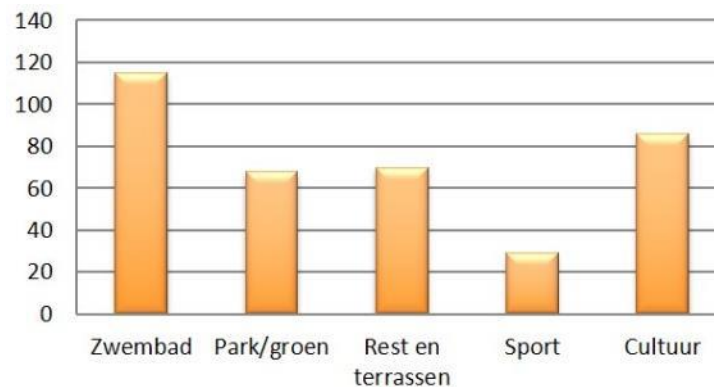
'Veel groen tussen de huizen.'

'Als we wandelen willen we ook iets kunnen doen. Bijv. sporten in groen.'

'De wijk Palenstein, en dan vooral het deel met hoogbouw, is oud en wordt langzaam opgeknapt. Ik vind het voor het woongenot van de huidige (en nieuwe) bewoners dat er meer (liefst veel) groen komt in de vorm van bomen, struiken, gras en speelvelden voor kinderen. De gemeente wil de wijk zo snel mogelijk van het gas, dan willen wij zo snel mogelijk veel gras!'

'Park Hoekstra moet blijven.'

'Venedepark (zie Operatie Steenbreek) als het park verdwijnt, dan is de gemeente bezig met ontgroenen. Park is belangrijk voor onze wijk. En dan heb ik het nog niet eens over de parkeeroverlast. Het is al druk met parkeren door bewoners zelf en wij hebben ook overlast door evenementen in 2Bhome en in de scholen op de Paltelaan. Help Zoetermeer vergroenen, en dus niet alles volbouwen.'

Sport: geen punt

Sport is vanzelfsprekend, goed geregeld en belangrijk in Zoetermeer. Inwoners zijn tevreden over de verenigingen en het aanbod. Alleen op wijk- of buurtniveau schiet Zoetermeer nog wel eens tekort, zo vinden sommige inwoners. De meest geplaatste opmerking is:

'Knap het van Tuijlpark op en gebruik het zoals vroeger met een hardloopbaan met onderweg allerlei hindernissen/fitnessopdrachten.'

Een opvallende wens was een aquapretpark

'Graag langs het Zoetermeerse strand een aquapretpark zoals deze momenteel ook in recreatiegebied Vlietland in Leidschendam ligt.'

Cultuur: weinig uitgesproken belangstelling

Over cultuur zijn de Zoetermeesters op een aantal bijdragen na weinig uitgesproken. Meer poppodia wordt het meest genoemd.

'Bij het park gezellig in oosterheem.'

'Gezellig in het dorp.'

Daarnaast mogen er in 2030 meer bioscopen en musea komen, rondom de oudheid, Afrika en voor kinderen.

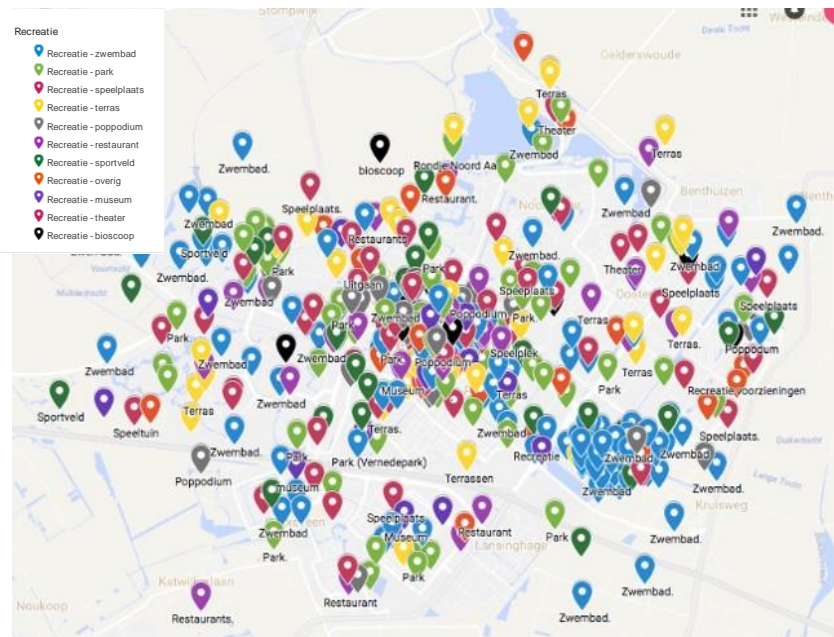
Vijf deelnemers plaatsten meer evenementen op de kaart:

'Kleine festivals en een groot evenemententerrein, multifunctioneel.'

Speelplaatsen: eigen identiteit

Op veel locaties (28) zijn speelplaatsen toegevoegd. Een opvallende bijdrage is dat iemand voorstelt dat Zoetermeer hier een eigen 'identiteit' in zoekt.

'In alle woonwijken projecten zoals van architect Aldo van Eyk in Amsterdam uit de Jaren 50/60. Kinderen bepalen zelf tot hoever ze durven: dus geen rubberen tegels en veilige klimrekken.'

Resultaten: Voorzieningen - oog voor sociale aspecten

Winkels en markten

Markten hebben naar de mening van een aantal Zoetermeeders een belangrijke sociale/ maatschappelijke functie:

'Een leuke markthal voor ondernemers uit Zoetermeer en omstreken waar je verschillende nationaliteiten bij elkaar brengt.'

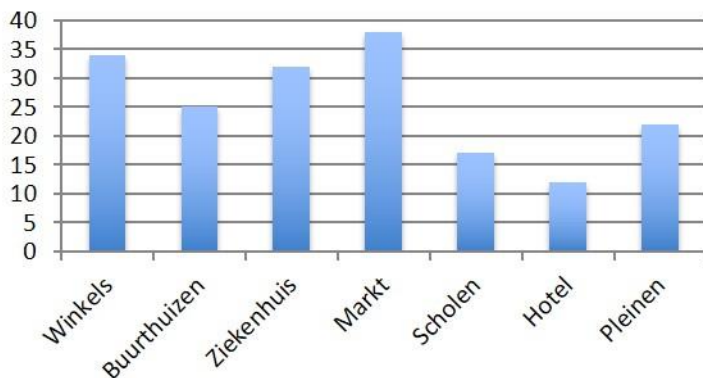
'Een markt toont voedselketen en ambachtelijke productie.'

'Betere markt betekent meer banen in het stadshart.'

'Hoe leuk is het niet op de markt. Dus waarom maar een markt voor 1 dag (dinsdag) Een permanente (meerdere dagen) markt maakt de buurt levendiger.'

Buurthuizen: spreken voor zich

Om de vraag "Wat wilt u aan Zoetermeer 2030 toevoegen?" te beantwoorden, konden deelnemers een stickertje op de kaart van Zoetermeer plakken. Ook 'Buurthuis' had een eigen stickertje. Volgens ons een belangrijke reden dat dit 25x op de kaart is gezet. Deelnemers hebben hierbij geen inhoudelijke opmerkingen geplaatst.

Herinrichting Dobbegebied

Het Dobbegebied kan volgens veel bewoners beter vooral op het gebied van recreatie. Een paar uitgewerkte voorstellen:

'Dobbegebied en marktplein omtoveren tot een park. Bijvoorbeeld net als het Vondelpark met ruimte voor, horeca, openluchttheater, bioscoop. Parkeren ondergronds!'

'Dobbe: Van potentiële parel naar daadwerkelijke parel.'

- Laagbouw Marseillepad vervangen door terraswoningen zoals de Frankrijklaan.
- Fontein in de Dobbe met verlichting.
- Follies ook geschikt voor amateurmuziekgezelschappen.
- Restaurant met terras in het water in de knik van het Marseillepad.
- Dorpsstraat en Vuurtorenpark. Bebouwing in historische stijl. Vuurtorenpark een historisch hofje.'

'Het Nicolaasplein is momenteel sfeerloos. Op enkele kleine evenementen na (Zondag in 't Park, Rastaplas on Tour etc.) is het daar compleet uitgestorven terwijl juist dit stuk van onze stad een enorme schakel tussen Dorpsstraat en Stadshart kan zijn. Maar, dan moet dit plein wel aantrekkelijk genoeg zijn om mensen vanuit beide winkelgebieden te trekken. Naar mijn idee kan dat enkel als je er een levendig horecaplein van maakt met op de plek waar voorheen de muziekschool stond horecapanden bouwt met zowel aan plein- als Dobbe-oever een terras. Geen restaurants zoals op het Stadhuisplein of Cadenza, maar een speciaal-biercafé, jazzcafé, bruine kroeg of cocktailbar.'

'Dit plein is sfeerloos en voelt afgesloten, ondanks de komst van de Nicolaasbrug. Dankzij een opener plein ontstaan er kansen om de Dorpsstraat en het Stadshart beter met elkaar te verbinden. Dit komt de horeca en detailhandel in de Dorpsstraat ten goede. Vooral wanneer het markt is en mensen natuurlijk van het Stadshart over de markt naar de Dorpsstraat kunnen lopen en vice versa.'

Meer ziekenhuizen

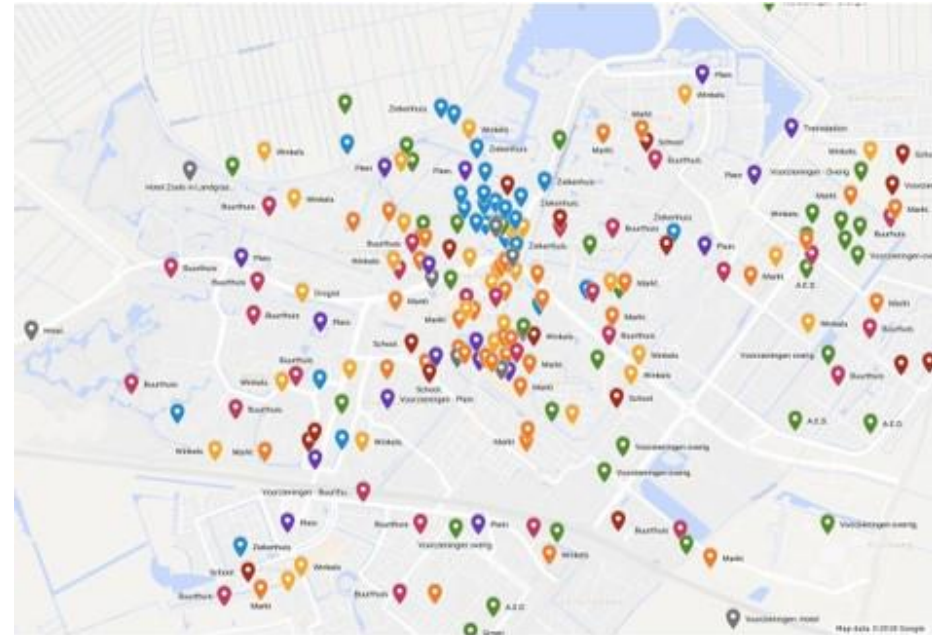
Zoetermeer in 2030 heeft een beter of een extra ziekenhuis. Dit item is 32 keer op de kaart gezet.

Opvallend is dat meer A.E.D.'s in de wijken 5 keer op de kaart is gezet.

Meer onderwijs

Zoetermeeders plaatsten vooral meer basisscholen, HBO-onderwijs en een universiteit op de kaart.

Meer pleinen = meer gezelligheid

Voorzieningen

- Voorzieningen - markt
- Voorzieningen - overig
- Voorzieningen - winkels
- Voorzieningen - buurthuis
- Voorzieningen - ziekenhuis
- Voorzieningen - plein
- Voorzieningen - school
- Voorzieningen - hotel

Welke beelden horen bij Zoetermeer 2030?

De deelnemers konden uit meer dan 150 beelden kiezen die ze bij Zoetermeer 2030 vonden passen. Meer dan bij de andere spelvormen, blijkt uit de gekozen beelden de ambities voor stad. De beelden vertellen volgens ons het volgende verhaal:

Voor iedereen alle leeftijden en alle achtergronden.

Beelden die verwijzen naar ouderenzorg en naar de multiculturele samenleving zijn veel gekozen. Ook in de playlist werd regelmatig genoemd dat Zoetermeer een stad waar iedereen zich thuis zou moeten voelen.

Natuurlijk duurzaam

Hernieuwbare energiebronnen, verticaal groen, elektrische auto's. Veel van dit soort beelden zijn gekozen. Hierbij zijn niet veel opmerkingen gemaakt. Behalve dat men aan tafel, bij het zoeken naar beelden vaak zei: natuurlijk duurzaamheid, dat is belangrijk.

Woningen bouwen, maar dan wel groen

Veel Zoetermeeders kiezen architectonisch uitgesproken gebouwen, veelal met zichtbaar 'groen'.

Genieten van de groene omgeving

Ook bij spel 2, wat wil je aan de stad toevoegen, constateerden we dat Zoetermeeders de groene omgeving van de stad waarderen om te fietsen en te wandelen. Uit de gekozen beelden blijkt hoe dat er uit moet (blijven) zien.

Maak groen, rustige buurten, mooi openbare ruimte

Groen, rust in de buurt en goed onderhouden openbare ruimte met

pleinen voor de gezelligheid. Zoetermeeders zoeken dit soort kwaliteit ook in de buurt.

Koester wat mooi is

Veel van de gekozen beelden geven aan dat het dorpse karakter behouden moet blijven. Het geeft Zoetermeer geborgenheid en een deel van haar identiteit.

Gezellig. Altijd wat te doen voor iedereen...

Reuring. Dynamiek. Van alles en voor iedereen wat. Terrassen, evenementen, markten.

... hier hoort gewoon een zwembad bij

"Voor iedereen, alle leeftijden, achtergronden."

"Woningen bouwen, maar wel groen!"

"Genieten van de groene omgeving"

"Natuurlijk duurzaam!"

"Maak groene rustige buurten, mooiere openbare ruimte."

"Hier hoort gewoon een zwembad"

"Gezellig, altijd wat te doen, voor iedereen"

"Koester wat mooi is!"

“Voor iedereen,
alle leeftijden,
achtergronden.”

“Woningen
bouwen, maar
wel groen!”

“Maak groene rustige buurten,
mooiere openbare ruimte.”

“Gezellig, altijd
wat te doen,
voor iedereen”

“Genieten van de groene omgeving”

“Natuurlijk duurzaam!”

“Koester wat mooi is!”

“Hier hoort gewoon een zwembad”

De dilemma's voor de kwalitatieve ontwikkeling van de stad

Wensen voor de toekomst van de stad lopen uiteen en zijn of lijken tegenstrijdig. Zo zien we in de bijdragen dat veel mensen veel waarde hechten aan rust, ruimte en groen. Anderen pleiten juist voor meer dynamiek en reuring.

Hoe inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties met dit soort dilemma's omgaan, bepaalt in belangrijke mate de ruimte voor ontwikkeling van de stad, en is de basis voor vernieuwing en creatieve oplossingen.

De dilemma's waar we in ronde twee mee aan de slag gaan, zijn:

- 1. Rust – Dynamiek**
- 2. Complete stad - Bijzondere stad**
- 3. Bouwen van woningen – Behouden en verbeteren van het groen**
- 4. Publieke waarden - Private kracht**

Dilemma's: Rust – Dynamiek

Kiezen we voor rust en ruimte of geven we prioriteit aan reuring: horeca, winkels, cultuuraanbod en evenementen. Dit betekent bijvoorbeeld ook meer verkeer, mensen en geluid. Bij dit dilemma komen een aantal vragen naar voren: voor wie willen we reuring en waarmee? Kunnen we per wijk aangeven wat rust betekent? Willen of kunnen we met één van beide prioriteiten ook mensen aantrekken van buiten? Wat is stedelijke rust?

Dilemma's: Complete stad - Bijzondere stad

Werken we aan een complete stad die qua voorzieningen kan concurreren met Den Haag, Delft/ Leiden of Gouda? Wat is er voor nodig om die complete stad te worden? En is een complete stad een stad voor iedereen, met diversiteit in mensen, winkels, woningen, evenementen? Wat willen we dichtbij hebben? Of gaan we voor eigenheid en identiteit? Kiezen we voor groepen, voor thema's, voor functies? En welke identiteit is dat? In dat geval: wat laten we daarmee los qua ambitie, en wat halen we ergens anders?

Dilemma's: Bouwen van woningen – Behouden en verbeteren van het groen

We willen ruimte bieden aan iedereen, maar hoe bouwen we goed voor alle doelgroepen? Voor jong/ nieuw/ starter/ oud/ pionier/ koop/ huur/ zelfbouw/ circulair/ etc. Wat betekent het passend maken van het woningaanbod voor hoogbouw en nieuwbouwlocaties? Wat betekent dit voor de groene kwaliteit van de stad? Waar kunnen we woningen bouwen? Hoe versterken we het groen en de kwaliteit van de openbare ruimte? Moeten we ook daar doelen voor bepalen?

Dilemma's: Publieke waarden - Private kracht

Zoetermeer is een gemaakte, geplande stad. En dat heeft invloed op de samenwerking tussen inwoners en gemeente. Maar de tijden veranderen, en wellicht past dit niet meer. Wie is nu aan zet? En in welke rol? Wie geeft de stad kwaliteit? Wat is de rol van de overheid daarin? Hoe wil de Zoetermeerder betrokken worden? Heeft de stad voldoende initiatiefrijke inwoners en ondernemers? Is er een minimum aan participatie? Is er een andere rol voor de overheid? Regisseur? Facilitator? Met deze vragen gaan we aan de slag.

dilemma's
ronde 1

publieke
waarden

private
kracht

Ronde 2: het proces

In september starten we met de terugkoppeling van de uitkomsten van ronde 1 aan alle deelnemers. Dit gebeurt per e-mail en via doemee.zoetermeer.nl. De dilemma's staan hierin centraal. Mensen worden uitgenodigd om hierop te reageren en hun mening hierover te geven. Ook willen we ronde twee uitbreiden met mensen die niet aan de eerste ronde hebben meegedaan. We doen dit op drie manieren:

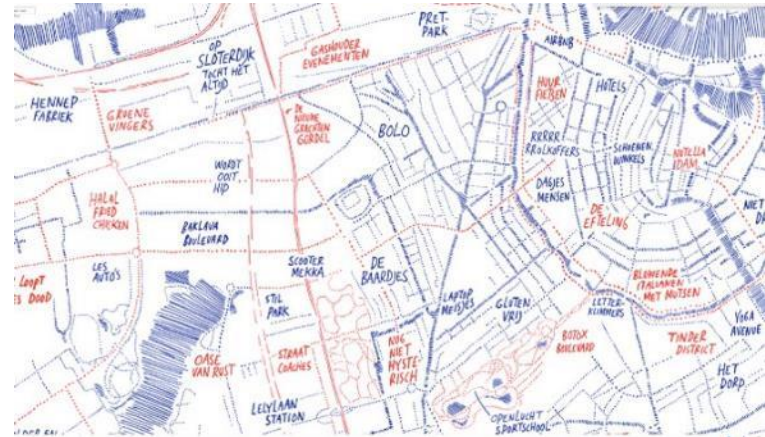
1. Alle deelnemers vragen om minimaal 1 bekende uit de dagen om mee te doen.
2. Advertenties in krant en sociale media
3. Extra verrassingsacties op locaties / gebieden waar een of meer dilemma's direct bij aansluiten.

Voor elk dilemma's organiseren we een bijeenkomst, waarin we onderzoeken hoe ver de standpunten uit elkaar liggen. Ook zoeken we naar mogelijkheden om een win-win situatie te creëren. Voor elke bijeenkomst nodigen we vertegenwoordigers van verschillende standpunten uit.

Zo werken we in ronde twee verder aan de 'kaart van Zoetermeer' Deze kaart wordt duidelijker qua locaties en voorstellen, maar ook qua sociale en culturele waarden.

Bijvoorbeeld: waar zou meer reuring mogelijk zijn en wat is dat dan? Meer terrassen, een poppodium of een nieuw museum? Of: hoe kunnen de eerste generatie bewoners prettig samenleven met nieuwkomers?

Zie hieronder als voorbeeld de Open kaart van Amsterdam van Jan Rothuizen. We denken aan een combinatie van kreten, iconen en beelden. Voor elk dilemma maken we op deze manier één kaart.

De kaarten van Zoetermeer worden eind oktober voorgelegd aan het burgerpanel en aan een aantal onafhankelijke experts op het gebied van stedelijke ontwikkeling, sociale inclusie en culturele ontwikkeling.

De centrale vraag is dan: hoe gaan we met deze dilemma's om?

Uiteindelijk vormen de kaarten met het commentaar van de experts en de mening van het burgerpanel, samen **de atlas van Zoetermeer 2030**.

Deze atlas van Zoetermeer 2030 wordt eind november / begin december gepresenteerd en besproken in een slotbijeenkomst voor ronde 2. Onderdeel van de presentatie is een stadsexcursie.

Aandachtspunten ronde 2

- Bespreken en concreet uitwerken van dilemma's voor de kwalitatieve ontwikkeling van Zoetermeer
- Benoemen en bespreekbaar maken van mogelijke Nimby (Not In My Backyard)-bezwaren bij de dilemma's
- Verdiepen en verrijken van de mogelijkheden door onafhankelijke experts
- Toetsen van de mogelijkheden via het burgerpanel
- Delen en bespreken van het eindbeeld. Dat komt in de vorm van een 'Atlas van Zoetermeer 2030'